

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Volilni shod v Ribnici, dne 9. septembra 1900.

Shod volilcev, ki ga je sklical dež. poslanec Višnikar v nedeljo popoldne v Ribnici, mu je dal sijajno zadoščenje za surove napade na Šusteršičevem katoliškem shodu pred 14 dnevi, in dela tudi vso čast narodni stranki. Udeležba, posebno kmetijskih volilcev, je bila nepričakovano velika. Prostorna Arkotova dvorana in veranda sta bili natlačeni, mnogo ljudi je moralo poslušati na dvorišču pri oknih. Udeležba je bila gotova večja, kakor na katoliškem shodu ribniškem, in to brez posebne agitacije, kar se mora posebno uvaževati pri obče znanih hudih agitacijah za katoliške shode.

Predsednikom se je izvolil gosp. dr. Schiffer, ki je prav spretno vodil zborovanje, njegovim namestnikom pa g. Matija Hočevar iz Vel. Lašč. Še predno prične poročati poslanec, se oglasi učitelj Jaklič iz Dobrépolj, ki je pripeljal seboj kakih 14 dobro dresiranih „katoliških mož“ z vidnim namenom, preprečiti ali vsaj po možnosti motiti zborovanje, ter pravi, da tukajšnji kraj ni primeren za volilni shod kmetijskega poslanca. Jakličevi gardi se je pridružilo tudi par hujšakačev iz Goriče vasi, kateri so že na katoliškem shodu prodajali svojo katoliško surovost. Ta pešica razgrajalcev je napravila v sredi dvorane karé in razgrajala; le taktnosti poslanca, predsednika in narodnih volilcev se imajo ti razgrajalci zahvaliti, da niso frčali pri vratih in oknih na prosto. Učitelj Jaklič je pozabil, da je tudi dr. Šusteršič sklical svoj shod v Ribnici, kjer je za farovškim zidom napadal nar. stranko, da je bil dalje tudi poslanec dr. Krek v ravno tisto dvorano sklical svoj shod, kakor poslanec Višnikar, in da je Ribnica središče okraja in najbolj primeren kraj za taka zborovanja. Odločnemu odporu ogromne večine so se morali razgrajalci udati ter so proti koncu govora poslančevega čedalje bolj tihi postajali. Odlikoval se je baje najbolj dobrépoljski sirar. S tako zavednimi možmi katoliška stranka ne bo imela impenitrala.

Po pozdravu zbranih prične deželni

posl. Višnikar, viharo pozdravljen, govoriti tako:

Častiti gospodje volilci! Kot vaš mnogoletni poslanec sem si štel v dolžnost vas sklicati na današnji shod. Posebno pa so me prisilili v to dogodki na katoliškem shodu v Ribnici danes štiri-najst dni. (Ugovori med Jakličevim gardo.) Izrekam takoj, da ne mislim odgovarjati z enakimi ljubeznivostmi, kakor sem jih slišal pri zadnjem shodu, da ni moj namen napadati in zabavljati, ampak da hočem stvarno in mirno poročati o svojem delovanju v deželnem zboru in o stranki, kateri pripadam. Moja želja je, da se današnje razprave vrše stvarno in dostojno. Pokažimo svojim protivnikom, da moremo tudi v boju ohraniti hladno kri, in da se znamo braniti dostojno. (Dobro.) Držeč se načela: „Da se resnica prav spozna, treba slišati, dva zvona“, stopam pred vas samo z jedno prošnjo, to je, da me potrepeljivo poslušate, in potem odgovarjate in presojate moje delovanje in postopanje. (Katoliški zavedni možje v sredi dvorane opetovano motijo govornika, ogromna večina mu živahno pritrjuje in zahteva od iz-grednikov, da molče. Ko se hrup poleže, nadaljuje govornik z močnim poudarkom.) Možje! Jaz sem sodnik, pri meni se ima vsak falot pravico zagovarjati, mislim, da ni veliko, ako samo toliko pravice od vas zahtevam. Ako ste res zavedni možje, potrpite, da se po svoje opravičim na napade, potem pa nastopite in govorite, kar vam je drago. (Živahno pritrdjevanje!) Obratam se posebno do tistih gospodov, kateri se ne strinjajo z mojo politiko. Vsi ne moremo biti jednih misli, že latinec pravi: „Quot capita, tot sensus“ ali po naše: kolikor glav, toliko misli.

Govornik prečita potem iz „Slovenčevega“ poročila (štev. 195) o katoliškem shodu v Ribnici dne 26. avgusta markantnejše zabavljice in, kakor „Slovenec“ pravi, elementarne pojave ljudske nevolje. Liberalci vzdržujejo v zvezi z Nemci krivični volilni red in podpirajo nenravnost. Ko Jakličevci tudi pri teh citatih mrmrajo, nadaljuje govornik: Potrpite gospoda! Jaz navajam to, kar piše

vaš list „Slovenec“ o katoliškem shodu. Obžalujem le, da ni objavil tudi drugih ljubeznivosti, s katerimi je pital olikani dr. Šusteršič narodno stranko. (Prav dobro!) Rekel je, da liberalno stranko, kakor nas imenuje dosledno, vodi zgolj samopašnost, da si žepe polnijo, da je med njimi največ goljufov, da se največ pravdajo itd. Ker se mi je takrat beseda odtegnila, sem primoran danes odgovarjati na te insulte in pojasniti stališče in razmerje strank v deželnem zboru. Kakor znano, obstoji deželni zbor iz 36 voljenih poslancev in iz knezoškofa ljubljanskega, ki je vsled tega dostojanstva član (virilist) dež. zbora in državnozborske gospodske zbornice. V dež. zboru imamo tri stranke: katoliško narodno z 14 ozir. s škofom vred s 15 poslanci, napredno narodno z 11 in stranko veleposestnikov, katera ima z zastopnikom mesta Kočevja in trga Ribnice tudi 11 članov. Ako prištejemo g. knezoškofa, kateri se pa redko udeležuje zborovanja, je vseh članov 37, tako da znaša absolutna večina 19. Jasno je tedaj, da nima nobena stranka sama zase absolutne večine. Še težavnejša je pa stvar, kadar je treba kvalificirane večine dveh tretjin glasov = 25 in $\frac{1}{2}$ navzočih, to je 28 poslancev. To je potrebno pri spremembi volilnega reda. Ker imate obe narodni stranki samo 26 glasov, je zbornica nesklepčna, in prememba volilnega reda nemogoča, ako 11 nemških poslancev zapusti zbornico. Iz teh števil razvidite, da je nepošteno nam očitati, da mi vzdržujemo sedanji krivični volilni red in sedanje privilegije, katerih nismo mi ustanovili in jih tudi odpraviti ne moremo. „Slovenec“ pravi, da sem popolnoma pozabil, da zahteva po splošni, direktni in tajni volilni pravici ni v židovskem smislu. Jaz pa pravim, da sta „Slovenec“ in dr. Šusteršič popolnoma pozabila ali pa nalašč zamolčala, da je deželni zbor po dne 28. jan. 1898. l. sklenjenem volilnem redu (zakon z dne 5. novembra 1898. dež. zbor št. 40.) za deželnozborske volitve že uvel direktne in tajne volitve. Poročevalec o tem zakonu je bil član narodne stranke, dr. Majaron, in nihče izmed na-

rodne stranke ni ugovarjal tej premembi. Sprejeli smo, kar je bilo sploh mogoče doseči. Govornik konservativne stranke, kanonik Kalan, kakor tudi poročevalec, sta sicer izražala še daljnje želje, a priznala, da se za sedaj ne morejo uresničiti. Gosp. kanonik Kalan je še prejšnje leto priznal v zbornici, da je bila večina njegovega kluba proti tajnim volitvam.

Vi tedaj v prihodnje ne boste več volili volilnih mož, ampak direktno poslance in z glasovnicami. Volilni cenzus se je znižal na 4 gld., ter je volilni kraj vsaka občina, katera šteje vsaj 500 prebivalcev. Za direktne in tajne volitve se tedaj ni treba več boriti, ker so že po zakonu vpeljane. Drugo vprašanje pa je, ako ste tudi za splošno in jednako volilno pravico, ali za to, da ima tisto volilno pravico vsak državlján, bodisi da plača kaj direktnega davka ali ne. Jaz dvomim, da so vsi pristaši nam protivne stranke za jednako volilno pravico, za katero se je izrekel dr. Šusteršič na katoliškem shodu. Ako se jednaka volilna pravica izvede dosledno, boste vi, gospodari, imeli jednake pravice, kakor vaši hlapci in delavci in bodo tudi škofje volili tako, kakor njihovi služabniki, izgubili bodo sedanje privilegije ne samo liberalni, ampak tudi klerikalni veleposestniki in cerkveni dostojanstveniki, kateri uživajo v Avstriji velike predprave. Jaz sicer ne dvomim, da pride enkrat do take volilne reforme, a mislim, da danes nismo še zreli za to. Uvedite na pr. na Ruskem danes konstitucijo s splošno jednako volilno pravico, in nastal bo kaos. Take pravice še težko prenaša kulturno tako visoko razvita država, kakor je Francoska. Jaz mislim, da se tudi v tem oziru ne da vse hkrati prelomiti, ampak da je bolje, ako se korakoma, a dosledno razvijamo in napredujemo. (Odobranje.)

V parlamentarnem življenju mora vsaka politična stranka, ako hoče kaj veljati in doseči, težiti po tem, da pride v večino, ker mora večina odločevati. Take zveze vidimo povsod in večkrat prav nenaravne. V državnem zboru so se že družili nemški in slovanski konserva-

LISTEK.

Prvi poskus.

(Pred otvoritvijo umetniške razstave.)

„Raztresene sem ude zbral.“

Jutri, v soboto opoldne se bodo odprla vrata v veliko dvorano „Mestnega doma“ na cesarja Jožefa trgu, kjer je prirejena I. slovenska umetniška razstava. Ta pomenljivi dan mora se zaznamovati kakor mejnik na našem kulturnem polju, ob katerem se pričinja upodabljačim umetnostim v Slovincih nova, plodnejša doba!

Predno pa se v omenjeni dvorani razstavljene umetnine izroče javnemu ogledovanju, ozreti se nam je na početek in razvoj ter doslejnjaj uspeh težavnih priprav za to prvo skupno razstavo slovenskih umetnikov in umetnic.

Snovatelji „Slovenskega umetniškega društva“ so se imeli boriti z raznovrstnimi zaprekami ob ustanavljanju društva samega; še večje ovire pa jim je bilo treba premagati s prirejanjem I. občne umetniške razstave!

Ustanovljenje kakšnega novega, bodisi gospodarskega, političnega in narodnega društva v Slovincih, kjer jih kar mrgoli raznih jalovih društev, združ in zavez, je v obče kaj nevaležno delo, ker se navadno ob konstituiranju društvenega odbora za jedno neha i delavnost društva. Kaj pa šele društvo, kateremu je namen in smoter: negovanje in pospeševanje lepih umetnostij, ki so bile doslej pri nas na Slovenskem še večinoma takozvane „španske vasi!“ To jih je bilo vse črno nesrečonosnih gavranov, to je tesnosrčnih plašljivcev in omahujočih dvomljivcev, in to ne zgolj na suhih vejah, nego i na zelenem drevesu naroda slovenskega, ki so odrekli nameravanemu umetniškemu društvu takoj ob njegovem spočetju „življenjasmotnost“, prorokovaje mu smrt pred njegovim rojstvom! Ko pa se je naposled društvo narodilo vendarle, nazivali so ga isti „krivi proroki“ mrtvorojnim detetom, katero je najbolje zagrebati takoj itd.

Na videz je bilo novorojeno naše umetniško društvo res nekam preslabotno, to pa ne vsled življenske onemoglosti ob prvotnem spočetju, temveč radi pogrešanja zadostnih živih, t. j. pravih členov. Naši umetniki so namreč večinoma, in to najčilejši,

onstran domovinskih mej, v inozemstvu, torej ne morejo izvrševati odborniških opravil tu v Ljubljani, katera je poklicani in izvoljeni sedež društva, domači naši „umetniki“ pa so se z bali natvezene jim strasila z novim umetniškim društvom, češ, da bode „liberalno“, „brezversko“, „nemoralno“, dasi pristna umetnost nima druge naloge, nego povelječevati prirodno resnico v obleki božanstvene lepote!

Uvidevši torej, da je v društvenem osrčju premalo živilne krvi, napeljali so ustanovjalci umetniškega društva v prvotni njegov organizem: slikarstvo in kiparstvo, drugih, tema sorodnih življenj: stavbnike in arhitekte ter pisatelje, pesnike, glasbenike, gledališke igralce, operne pevce itd. In glejte čudo! Z uvedenjem teh med upodabljačih umetništvo okrepčalo se je njegovo prvotno prešibko telesce ter je začelo rasti in se razvijati v krepkega dečka, kateri stopi jutri pred slovenski narod kakor čil, življenja vesel mladenič s palmovo vejo umetnosti v roki!

Da! Težaven, s trnjem posut je bil pot, katerega je prehodilo mlado umetniško društvo slovensko v teku jednega leta od skromnih sestankov nekaterih posamičnih

prijateljev in ljubiteljev lepih umetnostij po skritih gostilniških kotih do velike dvorane v ponosnem „Mestnem domu“ stolice slovenske!

Namen prvotnih naših prijateljskih shodov je bil, da se prežene tisto brezsmiselno ljubljansko cvičkoslavje, in da se neslane babjeregorske čenče in kvante nadomesté z dostojnimi razgovori o vzvišenejših predmetih slovestva in lepih umetnosti v obče! Tudi tu smo po raznih ovinkih dosegli izvoljenemu si nalogu primerno stališče. Vzle-tevali smo s početka semtertja, kakor mladi ptiči z veje na vejo ter se preseljevali od „Lloyda“ k Fantiniju, od „Kapitana“ v „Narodni dom“ ter smo še danes, ob otvoritvi I. slovenske umetniške razstave, brez svojega doma, gostadi pod tujo streho! Vendar, ako se bo mladeniško naše društvo razvijalo tem krepkim korakom, v malo letih si bo vzgradilo i svoj „umetniški dom“, kjer bo prirejalo redne letne razstave novih, lepših, dovršenejših umotvorov...

Toda k temu smotru smo storili še jedva jeden korak, in razstavica, ki se odprla jutri v tukajšnjem „Mestnem domu“, je le prvi poskus te vrste kulturnega dela umetniškega, in še do tega smo se

5. 25. 3

tivni poslanci z nemškimi liberalci, sedaj so bili združeni s češkimi liberalci in radikali, s Husiti. Pri nas se nihče ne spodtika nad to zvezo, za katero smo tudi mi.

Kako pa je prišlo v našem dežel-nem zboru do tako razupite zveze z nemškimi veleposestniki?

Znano je, da je imela naša »kato-liška« stranka pri zadnjih volitvah leta 1895. res velike uspehe. Naravno je, da so bili zmagovalci takrat ponosni na te zmage, da so prezirali narodne poslance, in da je bila napetost med poslanci ka-toliške in narodne stranke velika. Ako narodna stranka ni hotela abdicirati in ostati brez vpliva in rok križem držati, je morala iskati zveze tam, kjer jo je iskala in večkrat tudi našla ka-toliška narodna stranka, to je pri Nemcih, katere moramo za njihov ugodni položaj le zavidati. Narodna stranka se pa s tem nikakor ni odpovedala svojemu narodnemu programu. Zjedini se je bila samo glede nekaterih točk z Nemci, rešila je s tem slovensko gledališče, pridobila višji deklinški šoli letne podpore 3000 gld. in en mandat v deželnem od-boru. Nasprotno pa je morala zagotoviti tudi nemškim predstavam jednako pod-poro, kakor slovenskim, to je 6000 gld. na leto za dobo šestih let. (Zabavljanje med katoliškimi zavedenci: kaj nam mar teater? Gospoda hodi v teater, kmet pa plačaj!) Potrpíte nekoliko, povedal bodem, koliko plača kmet za to. Jaz mislim, da gledališka podpora letnih 12.000 gld. na leto v primeri z vso potrebščino dežele, katere znaša letos okroglo poludrugi mi-lion goldinarjev (1.500.000), nikakor ni velika ter znaša $\frac{1}{125}$ ali za nemško gle-dališče samo $\frac{1}{250}$ del vse potrebščine. Povdarjati moram pa še, da približno samo osmi del deželne potrebščine po-krije z dokladami na zemljiški davek, da pride tedaj od letne podpore 12.000 gld. na ves zemljiški davek, kar ga plačujejo-grajščaki in kmetje, samo kakih 1500 gld., ali za nemško gledališče 7 do 800 gld. (Jakličevim pristašem je tudi to preveč.) Pripomnim samo, da takrat, ko se je bila sklenila tolikokrat napadena zveza z Nemci, nisem bil član deželnega zbora, in da tedaj mene osebno ne zadeva odgo-vornost za to zvezo. Vendar si štejemo v dolžnost, vam pojasniti to zadevo. Vsak kolikaj izobražen človek mi bode priznal, da so gledališča v kulturnem in narod-nem oziru velikanskega pomena. V gle-dališče ne hodi samo »gospoda«, samo Ljubljancé, ampak tudi drugi ljudje in posebno dijaki, kmetjski sinovi. Tudi g. učitelj Jaklič je bil gotovo večkrat v gle-dališču. Ob mojem času smo morali za-hajati samo v nemško. Le včasih smo prišli do kake slovenske predstave v znani beznici stare čitalnice. Že stari Rimljani in Grki so imeli svoja gledališča, seveda ne takih, kakor jih imamo danes. Noben kulturni narod ni danes brez gle-dišča. (Splošno odbravanje in klici: tudi v »Katoliškem domu« se igra! Nemir med razgrajalci.)

popeli z združenimi močmi malone vseh živčih umetnikov in umetnic slovenskih!

A ni bila baš nemala naloga naposled, zbrati vse te raztresene ude, po domovini in v inozemstvu bivajoče slikarje, odnosno slikarice in kiparje ter spraviti njih različna dela pod isti krov! In koliko je stalo truda in stroškov prevažanje za razstavo prijavljenih umotvorov, slik in kipov, z vseh vetrov, in to iz dalje: iz Prage, z Dunaja, iz Mo-nakovega, iz Curiha, iz Sarajeva, iz Petro-grada, iz Pariza itd.

Na tej I. slovenski umetniški razstavi zbrane umetnine pa niso šele ustvarjene nalašč za ta slučaj, temveč to so slučajni proizvodi iz prejšnjih dob, po umetniških atelierjih nabavljene. — P. n. občinstvo, ob-iskujoče to zbirko raznovrstnih umetniških izdelkov, naj torej ne pričakuje med njimi predrznih titanskih neboskokov in čudežev, nego zadovolji naj se le s prvim posku-som občne umetniške razstave na Sloven-skem, od katere ugodnega gmotnega in moralnega uspeha je zavisen nadaljnji razvoj in napredek naših lepih umetnostij!

V to pomozi razsodnost in toleranca napredoljubne slovenske inteligence!

Pa pustimo druge narode in po-glejmo bližje med naše sosede Hrvate, kateri v kulturi niso pred nami, a za gledališče mnogo več žrtvujejo, nego mi, zlasti za opero. Gledališče v Zagrebu do-biva, ako se ne motim 40.000 gld. deželne podpore. Gospoda moja! Pomislite, da plačuje Ljubljana tretjino de-želnih naklad, da plačuje samo za naše deželne ceste na 30.000 gld., da je Ljubljana jedino slovensko mesto, središče Slovenije, katere sicer v današnjih časih ni dosegljiva, nam pa mora vendar biti idealna zvezda, ki naj nas vodi. Ako ste domoljubi, ne plujte v svoje glavno mesto! (Viharno odobravanje in plo-skanje.) Gospoda moja! Žrtev dežele za slovensko gledališče je razmerno majhna, nikar ne mislite, da so s podporo 6000 gld. zagotovljene slovenske predstave. Ako bi vam bilo znano, koliko morajo žrtvovati posamezni pristaši narodne stranke v Ljubljani za narodna društva in posebno za slovensko gledališče, bi jim gotovo ne očitati samopašnosti in nem-čurstva. Ker je deželno gledališče glavno orožje, s katerim nas pobijajo naši ka-toliški sorojaki, si dovoljujem pojasniti, kako je prišlo do zgradbe novega gleda-liškega poslopja v Ljubljani.

Kakor znano, je bilo staro poslopje, kjer se je navadno igralo samo nemški, leta 1887. pogorelo. Odločevali so v prvi vrsti lastniki lož, katere so bile skoraj samo v nemških rokah. Dežela je oprav-ljala nad 100 let zaklad, čigar dohodki so bili odločeni za gledališče. Gledališke razmere so bile tako neugodne, da je bila skoro sreča, da je pogorelo staro poslopje. Narodni poslanci, kateri smo bili takrat še vsi skupaj pod vodstvom prerano umrlega deželnega glavarja dr. Poklukarja, smo se morali odlo-čiti za novo zgradbo. Bili smo jedini v tem, da dežela ne sme dati iz rok gleda-liškega zaklada in ga prepustiti nem-škemu »Theatervereinu«, kateri je hotel s podporami kranjske hranilnice graditi nemško gledališče, ker bi se potem ne moglo več misliti na slovensko. Za zgradbo novega poslopja se je porabil gledališki zaklad, staro gledališko in re-dutno poslopje, podpora glavnega mesta in kranjske hranilnice in drugi prispevki. Poleg tega se je najelo posojilo 100.000 gld. na račun gledališkega zaklada, tako da dežela pri tem ni imela posebnih žrtev. Dobili smo lepo gledališko poslopje, katero ima dežela v svoji upravi in ga lahko prepusti samo slovenskim predsta-vam, kadar bode to mogoče. Sedaj se igra štirikrat na teden nemški in trikrat slovenski. Gospoda moja, ne varajmo se o tem, da za sedaj ni mogoče uvesti vsaki dan slovenski predstav. Za to nam manjka denarja, denarja in denarja, iger, igralcev in obiskovalcev. (Dalje prih.)

Kršćanstvo v papeževi državi.

II.

Papeževa država je bila le senca države. Pomisliti je, kako se je s tem ljud-stvom ravnalo v Rimu skozi več kakor tri stoletja. Ta krščanska država je trasirala vse menije na nebo, in beračenje ji ni bilo neljubo. Kdor je kaj imel, je dajal, kdor ni ničesar imel, je beračil ob cerkvenih vratih in pri samostanskih portah zavžival ostanke opulentnih pojedin menihov. Nihče ni mogel naprej, nihče si ni mogel pomagati na lastne noge, nihče drugače kakor z grdobijo. Le skozi stranska vrata, po skritih hodnikih se je hodilo. Delo in poštenost nista bila beliča vredna; kdo naj bi se bil podal na to pot? — Berač, ki si je kake rane na-pravil, je več pridobil, kakor pošten roko-delec. Prvo vodilo življenja je bilo, da se je človek kakemu mogotcu zadinjal; vse se je trgalo za prijaznost kakega kardinala ali prelata. Varovaneec takega, ali le tudi njegovega tajnika ali dvornika bil je srečen, mogel je živeti brez skrbi, dobil je svojo pravdo, obvaroval se kazni, če je kako hudodelstvo storil. Kdor je imel lepo ženo, lepo hčer, sestro, katero je izvohal vohun kakega »monsignore« ali celo kake »emi-nence«, ta si je kmalo lahko kupil vilo ali hišo in je čez rame gledal siromaka, svo-jega prejšnjega prijatelja. Le dvomiti ni smel o naukih cerkve in biti je moral mar-ljiv in pred javnostjo, kakor se pravi »veren katoličan« in dobil je za vse lumparije v

spovednici odvezo. Papežev prestol zavze-mali so tudi starčki. Ti so se hitro menja-vali. Cesar niži človek danes ni mogel do-seči, mogel je doseči jutri. Hitro oboga-tenje bilo je vseh hrepenenje, in življenje je bila loterija, v kateri plemenit človek in dober delavec ni nikdar ničesar zadel. Ta teokratska država je ljudstvo odkazovala le na svet onkraj groba in izključevala meščanske čednosti in etične nagone. Četiri stoletja po času protireformacije držala je ta vlada ljudstvo kakor kača, ki se je ovila okrog svoje žrtve in je iz tega lepega ljudstva in okolice Rima iztrebila vse čed-nosti, ki napravijo kako ljudstvo veliko: samozavest, ponos, veselje k delu, podjetnost, pogum, širši pogled in zaupanje v lastno moč. — Zlato, ki je iz vseh dežel onstran gora in morja v škrinje papeževih denarničarjev teklo, za-moglo je sicer nekaj lepih umotvorov ustvariti, zapustilo pa je ljudstvo brez po-moči, strto in kopičilo je le nesnago in cape. —

Dne 6. marca 1877. je katoliška ljudska stranka na Bavarskem izdala ta-le program: Katoliška ljudska stranka si je postavila kot najvišjo zadačo, da vse javno življenje katoliškemu teženju zopet pridobi in katoliške principe kot podlage vladanja ter družbovanju postavi in jih oživotvori. — Tako nekako tudi zdaj po preteku par desetletij katoliški shodi na slovanskem jugu trobijo v svet. — Slovenski duhovnik je vedno za nekaj idej nazaj, in je gotovo, če se je udeležil katoliškega shoda v Ljub-ljani, imel obilo duševnega vžitka. Tudi katoliška država na slovanskem jugu se skoro uresniči, saj jo pomaga graditi mož, katerega sv. Duh direktno obsenčuje, in proti takemu aranžerju tudi vsi zlodeji ni-česar ne premorejo. Obžalovati je le, da bodo naši škofje v bodoči tej državi malo manj porajtni in tudi manj duhoviti. Pa enkrat bo le ta toliko v milosti stoječi »gospod« dr. Šusteršič umrl. Slovenci ni-mamo doslej rojaka-svetnika; tedaj ga bomo imeli pravega »Siča«. Kaka milost zopet tu ubogim Jugoslovanom! Ali bi se bilo v takih razmerah čuditi, da »verni kato-liki« kakor muhe jeseni v to našo bodočo katoliško »državo« padajo. XX.

V Ljubljani, 14. septembra.

Cesar o bodočih državnozborskih volitvah.

Včeraj zvečer se je raznesla po Du-naju velezanimiva in izredno važna, daleko sežna vest. Poroča se namreč, da je imel naš cesar, ki se je vdeležil velikih vojaških vaj na Gališkem, v Jaslu pogovor z načel-nikom poljskega kluba, vitezom Jaworskim. Govorec o sedanjih političnih razmerah je dejal — baje! — cesar te le besede: »Raz-pust državnega zbora in bodoče volitve so zadnje ustavno sredstvo, katero sem poskusil.«

Et meminisse juvabit!

Kakor poroča ogrski brzoglavni kore-spondenčni biro, je poslal ravnatelj ka-binetne pisarne, Schiessl, sarajev-skemu nadškofu, dru. Jos. Stadlerju, dne 8. t. m. to le pismo: Obširna poročila, ka-tera so prinesli listi o teku katoliškega shoda v Zagrebu, so omenjala med dru-gim tudi, da je Vaša nadškofovska milost na banketu, ki je tvoril zaključek shoda, v gorkih besedah izrazila željo, naj bi se Bosna in Hrvatska zjediniili čim prej. Ker je to vprašanje čisto politično ter leži torej izven svetega poklica Vaše nadškofovske milosti ter spada rešitev tega vprašanja v delokrog gotovih posvetnih faktorjev, zlasti pa v suverenske pravice Njegovega Veličanstva našega premilostnega gospoda, zato bi bilo upravičeno misliti, da je zgorej omenjeno poročilo napačno, in da Vaša nadškofovska milost tega ni izrekla. Ako pa se je to vendar le zgodilo, moram naznaniti po najvišjem naročilu Vaši nad-škofovski milosti resno svarilo in trdno pričakovanje Njegovega Ve-ličanstva našega premilostnega gospoda, da se v bodoče Vaša nadškofovska milost i v Svojih govorih, i v Svojih dejanjih po-litičnih vprašanj ne bode udele-ževala. Sprejmite itd.

Želje nemških nacionalcev.

V Aschu je bil volilni shod, katerega so se udeležili vsi generali nemških nacio-nalcev: dr. Bareuther, Wolf, Schönerer, Iro, Kittel, Hofer, Fochler in Stein. Bareuther je dejal, da tudi novi državni zbor ne bo mogel delati. Njegova stranka stoji na sta-lišču, da mora dobiti v nemšk-avstrijskih

dednih deželah vodstvo, kajti nemški narod mora biti prvi v državi, saj je nje-gov jezik državni, uradni, parlamentarni in armadni. Govornik je končal z besedami: »Kar hočemo je, da se vladaj Avstrija nemško!« Wolf je dejal, da Nemci ni-kakor ne smejo odnehati od zahteve, da se določi nemščina zakonitim potom kot državni in armadni jezik. — Bodoče leto treba preprečiti volitev delegacij in odpovedati plačevanje davkov in oddajanje rekrutov tako dolgo, da sprevidi vlada, da se proti Nemcem ne da vladati.

Rumunsko-bolgarski konflikt.

V političnih krogih se je raznesla včeraj vest, da so diplomatske zveze med Bolgarijo in Rumunijo pretrgane, da je rumunski poslanik zapustil Sredec, in da je vojna pred durmi. Toda ta vznemirjajoča vest se ni obistinila. Vzlic temu pa ni dvo-miti, da so se razmere še poslabšale, ter da je do poravnave še daleč. Vesti iz Sredca so napravile Rumune še nezaup-nejše, in ogorčenost rumunskega časopisja proti Bolgarom narašča. Glavni vzrok tega je, da se bolgarska vlada brani, kaznovati one Bolgare, ki so krivi umorov Rumunov. A tudi vojaške vesti budé in neté sum Rumunov. Zato pa pišeta celo vladi blizu stoječa lista »Constituzionalul« in »Tim-pul« — jako ostro proti Bolgariji. Oficijozna »Rumanie« pa poroča, da so se zbrale na meji nove bolgarske čete, ter da se obdu-navske trdnjave Silistria, Viddin in Varna utrjujejo. »Romania Juna« ve celo, da so dospeli iz Odese ruski ženijski častniki na Bolgarsko, da pomagajo pri utrdbah. Ta list meni, da je vojna neizogibna. Objek-tivnemu opazovalcu pa ni možno zvrčati vse krivde radi nastalega razkola le na Bolgare. Rumuni so Bolgarom že nekaj časa sem slabi sosedje. Bolgarska vlada zahteva, da ji naj da rumunska vlada jas-nih dokazov o krivdi bolgarskih, umora obdolženih državljanov. Teh dokazov ru-munska vlada ni prinesla, pač pa je tudi sama zbrala v Dobrudži in ob Dunavu mnogo vojaštva, zlasti topničarstva. Ru-muni nimajo torej vzroka, delati se toli ogorčene!

Dopisi.

Iz Borovnice, 12. septembra. (Pet-indvajsetletnica nadučitelja Pa-plerja.) Naš mnogozasluzni nadučitelj g. Fr. Papler, obhajal je dne 5. t. m. svojo 25letnico, odkar učiteljuje v Borovnici. Po-vodom tega in radi prevelikih zaslug, ka-terih si je pridobil v teku tega časa, kot vrl nadučitelj, izvrsten sadjerejec, delaven občinski odbornik in načelnik gasilnega in bralnega društva, imenoval ga je tukajšnji občinski odbor v svoji seji dne 26. avgusta t. l. častnim občanom borovniškim.

V predvečer 25letnice priredilo mu je gasilno društvo v zvezi s kolesarskim dru-štvom krasno baklado, in domači pevski zbor odpel je prav ubrano nekaj pesmi. Na to poklonile so se mu deputacije tukajšnjih društev in gospod slavljenec se je za pri-rejene ovacije zbranemu mnogobrojnemu občinstvu ganjen zahvalil. Druzega dne izročil mu je občinski zastop prekrasno iz-delano diplomu, želeč mu, da, kakor do zdaj, še v nadalje deluje mnogo let v ko-rist šole in občine in za blagor sloven-skega naroda. Na večer zbrali smo se nje-govi prijatelji, domači in od drugod, v prav lepem številu v gostilni gospoda župana k prijateljskemu večeru. V vznesenih besedah napivalo se je gosp. jubilant, proslavljajoč njegovo neumorno delovanje, vršile so se resne, a tudi šaljive napitnice, katerim se je g. slavljenec primerno zahvaljeval. Vsi udeleženci tega večera so bili prav židane volje, in med lepim petjem potekal nam je prav hitro čas. Ta večer je pokazal, koliko in kakih odličnih prijateljev ima g. Papler, in kako visoko ga vsi dišajo. Občinski odbor borovniški pa je s tem imenovanjem pokazal, kako se zaslužnega učitelja odli-kuje. Slava takemu občinskemu odboru!

Prešernova slavnost v Kranju.

Malo je krajev na Slovenskem, kjer bi se letos ne bili spominjali stoletnice rojstva pesnika-velikana, ki je s svojimi deli položil šele pravi temelj slovenski književnosti, in

v tisočeri in tisočerih sroih obudil plamen domoljubja in narodne zavednosti, ki je tisoč in tisoč src razveselil in tolažil.

Prešernovo ime je neločljivo zvezano s Kranjem. V prijazni gorenjski metropoli je Prešeren živel in deloval, tu je izdihnil svojo blago dušo, in ondu na koncu mesta na tistem pokopališču je našlo njegovo srce mir, tam počivajo njegovi zemski ostanki. Kranjsko mesto proslavi v nedeljo stoletnico, kar se je slovenskemu narodu porodil Prešeren. Mesto Kranj, ki se je vedno in tudi v časih najhujšega pritiska narodnih nasprotnikov zavedalo svoje narodnosti, in to posvedočilo v mnogih bitkah, se zaveda tudi dolžnosti, ki jih ima napram našemu Prešernu, in zato priredi v nedeljo slavnost, ki utegne, sodeč po pripravih, postati impozantna.

Slavnost, katere poglavitna točka bo razkritje spominske plošče Prešernove, obudila je povsod veliko zanimanje, in pričakovati je, da prihite čestilci Prešernovi od vseh strani v Kranj, da pomagajo povečati spomin velikega našega pesnika.

Zlasti bi bila dolžnost Ljubljane, da pošlje na to slavnost Prešernove stoletnice kar mogoče največ zastopnikov, saj se gre za slavnost v spomin tistemu, ki je v ozidju ljubljanskega mesta ustvaril neumrljiva svoja dela. Rojen je bil Prešeren sicer v mali gorenjski vasi, a živel in delal za narod je v Ljubljani in v Kranju.

To nam nalaga dolžnost, da pohitimo v nedeljo v gostoljubni Kranj in prisostvujemo razkritju spominske plošče Franu Prešernu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. septembra.

— **Osebnosti.** Za praktikanta pri deželnem odboru sta imenovana gg. Ivan Pavšek in Henrik Logar.

— **Državnozborni volitve na Koroškem** so že razpisane in se bodo vršile: v peti kuriji dne 5. januarja, v kmetskih občinah dne 10., v mestih dne 12., v trgovski in obrtni zbornici dne 14. in v veleposestvu dne 15. januarja.

— **Uljudno vprašanje.** O prizoru, ki se je primeril na katoliškem shodu po govoru kardinala Missie, poroča „Slovenec“ tako-le: „Tedad pa so zborovalci na kolenih prejeli slovesen blagoslov, podeljen po vzoritem kardinalu. Slovesen je bil ta trenutek in tako ginljivo-pretresljiv, da je le malokomu izmed zborovalcev vsled skrivnostno sladkega ginjenja ostalo oko suho“. Ne dvomimo čisto nič, da so bili zborovalci skrivnostno sladko ginjeni, mislimo pa, da to ni prihajalo od blagoslova, nego od obilnega zatekanja v spodnje prostore Alojzijevega. Vsekako je moral biti ta ginljivo-pretresljivi prizor jako zanimiv, in si dovoljujemo „Slovenca“ vprašati, če se je ta prizor fotografiral. Zaslužil bi bil to na vsak način in ta fotografija bi bila tudi jako lep spomin na katoliški shod, posebno za tiste, ki so bili skrivnostno sladko ginjeni.

— **Izposojeni prapori.** „Slovenec“ je v svojem poročilu o ponesrečeni bakljadi bahato pripovedoval, da se je v sprevedu nosilo „24 praporov krščansko-socialnih društev“. Drugi ljudje, ki niso bili „skrivnostno-sladko ginjeni“, so našli samo 16 praporov. In mej temi sta bili tudi zastavi pevskega društva v Selcih in pogrebna zastava „Marijine bratovščine“. Ljudje so se čudom čudili, kako prideta ti zastavi v to družbo. In izvedeli so, da sta prišli obe ti zastavi na katoliški shod, ne da bi njiju lastniki o tem kaj vedeli. Pogrebno zastavo so klerikalci vzeli, ne da bi bil to odbor dovolil in tudi zastava pevskega društva „Ratitovec“ je prišla na shod, ne da bi bil vedel za to odbor. Kako se imenuje tako počenjanje? V Selcih je ljudstvo ogorčeno, da se je zastava njegovega društva nosila mej klerikalnimi zastavami, in je že poskrbljeno, da se kaj takega nikdar več ne zgodi.

— **Pijani bombardon.** Eden najduhovitejših prizorov II. katoliškega shoda bil je izvestno pijani bombardon. Duh božje kapljice šinil je apostolu Muzike s tako silo v glavo, da je moral fjakar skrivnostno-sladko ginjenega lahkoživca z instrumentom naložiti ter ga peljati pod molčečo plahto „Alojzevišča“, kjer se je udal Morfejevemu objemu.

— **Piske.** Ko je časnikarski odsek v rokodelskem domu svoje posvetovanje končal,

je vstal neki rudečelični kaplan ter dejal, da je oštrka v rokodelskem domu pripravila veliko pišk, klobas itd., da je pa zelo malo ljudi prišlo, in da se boji, da se ne bode jed pokrvarila. Zato vabi, da se navzočniki odzovejo mnogoštevilno temu vabilu, da pospravijo vse, kar je oštrka pripravila. Menda je kapelan za to vabilo in to reklamo dobil od oštrke celo piške — in morda še kaj več.

— **Slavnostno akademijo** priredi umetniško društvo povodom otvoritve I. slovenske umetniške razstave v soboto, dne 15. t. m. v gorenjih prostorih „Narodnega doma“ ob 8. uri zvečer na korist umetniške razstave. Vpored, ki se je objavil predvčerajšnjim nepopolno, je tale: 1. Iv. pl. Zajc: Ouvertura „Graničari“, igra vojaški orkester. 2. E. Gangl: Prolog, govori režiser g. R. Deyl. 3. A. Foerster: „Kitica“, čveterospev, pojó gg. M. Dev, W. Radkiewicz, T. Olšewski in A. Polašek. 4. a) J. Čajkovskij: „Bol“, b) J. Novotny: „Razhodná divčina“, poje g. J. Germ. 5. Rubinstein-Poper: Melodija za cello in klavir, izvajata gg. P. Lozar in G. Cinner. 6. Moniuszko: Arija iz opere „Strašni dvor“, poje g. S. Orželski. 7. a) Smetana: Arija iz opere „Hubička“, b) J. Procházka: Pesen „Milován“, poje gdčna E. Nošmi. 8. V. Parma: Intermezzo iz opere „Ksenija“, orkester. 9. J. Čajkovskij: Arija iz opere „Evgenij Onjegin“, poje gospod T. Olšewski. 10. A. Dvořák: „Rasi, rasi, travica!“, pojeta gg. M. Dev in W. Radkiewicz. 11. a) N. N.: „Prognani poljski knez“, balada, b) G. Meyerbeer: Arija Hoela iz opere „Dinorah“, poje g. J. Noll. 12. G. Donizetti: Šesterospjev iz opere „Lucija“, pojo gg. E. Nošmi, M. Dev, T. Olšewski, Orželski, J. Germ in Polašek. Vse pevske točke spremlja na klavirju g. G. Cinner. — Po akademiji ples, pri katerem svira vojaška godba 27. pešpolka. Vstopnice se dobe v trafiki gosp. Češarka. Z ozirom na namen akademije so preplačila dobrodošla.

— **Sokol ljubljanski** se udeleži nedeljske Prešernove slavnosti, katero prirede čitalnica in narodna društva v Kranju, po deputaciji z zastavo. Člani deputacije se odpeljejo z jutranjim vlakom ob 7. uri 17 min. z južnega kolodvora in je želeti, da bi bila deputacija, kolikor možno mnogobrojna. Gotovo se pridružio Sokolovi deputaciji tudi odposlanstva družih narodnih društev ljubljanskih, da pomnože sijaj slavnosti, katero priredi prestolnica gorenjska v spomin največjemu geniju slovenskega naroda. Res je, da je bilo v poslednjem času mnogo večjih narodnih slavnosti, katere so zanimale in okupirale razna ljubljanska narodna društva, a to jih gotovo ne bo zadrževalo, da tudi pri tej priliki store svojo narodno dolžnost. Na svidenje torej v Kranju!

— **Slovensko akademsko društvo „Sava“** opozarja še enkrat svoje člene in vse akademike, da se odpeljejo društveniki jutri ob 4. uri popoldne v Kranj. Kdor se tedaj ne more odpeljati, naj se posluži vlaka, ki odide ob 7. uri 9 min. zvečer.

— **Zveza slovenskih kolesarjev** ima letošnji občni zbor dne 23. septembra 1900 ob 10 uri popoldne v novo zgrajenem pavilonu „Narodnega doma“ v Ljubljani. Istega dne ob 3. uri popoldne pa priredi zveza o priliki dirke kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ na ljubljanskem dirkališču dirko za prvenstvo zveze za dobo 1900—1, pri kateri smejo dirkati samo člani zveze. Dolžina: 4.800 m = 12 krogov. Maksimalni čas = 8 minut. Vloga 5 kron. Nagrade: Častni znak in častno darilo v vrednosti 100 kron za prvega, 50 kron za drugega in 30 kron za tretjega. Razun tega pa dobi prvi še naslov: Dirkališki prvak Z. S. K. za dobo 1900—1. Prijave in vloge sprejema do vstevši 19. t. m. zvezni blagajnik g. Ivan Frelih.

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo** naznanja, da se izvanredni občni zbor, kateri je bil določen na nedeljo popoldan ob 4. uri, prestavi na nedoločen čas vsled slavnosti, katere se praznujejo v nedeljo, dne 16. t. m.

— **Izpod ilovce** se nam piše: Tako blizo smo Bleda, pa vendar smo — vsi klerikalci od prvega do zadnjega pod poveljstvom dveh župnikov, Vaših dobrih znancev Mraka in Pristova. Veste, pa se tudi jaz bojim, če me izvohata, ne bo se mi dobro godilo. Pa povedal Vam bom vendar zanimivo dogodbico. Pred letom so se vasi izven blejskega kotla ob Savi Bohinki združile v jedno županijo. In županom smo volili Seljana, tam na drugem koncu županije.

Ribnanom je bilo malo daleč hoditi v še več kot uro oddaljeno Belo v županijsko pisarno, prosili so na pristojnem mestu, naj bi bila pisarna sredi županije, to je: v Selih. Utemeljili pa so svojo prošnjo z daljavo poti in z nevarnostjo poti. Rekli so namreč, da se boje hoditi v Belo, ker bi jih morda tam celo pobili ali poklali, kakor se v Beli večkrat zgodi. Pristojna oblast poslala je ta akt na županstvo, da se izreče o njem. Župan skliče sejo, in na dnevnem redu je bila tudi rešitev tega akta. No, do tepeža ni sicer prišlo, pa menda ni dosti manjkalo, Beljani so tudi ljudje, Občinski odborniki beljanski so rekli sledeče: Vi Ribnani ste to in to rekli v tej prošnji; Vi ste nas obrekovali in mi Vas tožimo. Tožili Vas pa ne bomo, ako nam podpišete tu črno na belem, da ste se v prošnji lagali, da bi se bali hoditi na Belo. Pa Ribnani so se podpisali — namreč občinski odborniki, češ, da so res lagali, in Beljani jih niso tožili, poslali pa menda te podpise pristojni oblasti. Seveda je bil župnik beljanski tudi deležen te zabavne dogodbe s svojim svetom ka-li. Glejte, taki so še pri nas ljudje — in take pristaše imajo naši klerikalci. Bog jih jim daj obilo. Vi liberalci jim jih gotovo ne zavirate.

— **Iz Zagorja ob Savi** se nam piše: V Toplicah pri Zagorju je bila letos izpraznjena služba nadučitelja. Za to mesto se je oglasilo več starejših in zaslužnih učiteljev z izvrstno kvalifikacijo. A nemška rudniška gospoda neče o teh ničesar vedeti (niti terno predlogov niso stavili), ker so Slovenci ter se kapricira za sina prejšnjega nadučitelja Plháka, ki je mnogo mlajši od ostalih proslincev. Leta jim zato ugaja, ker je zagrozen „heilovec“. Nemška gospoda je odposlala že več deputacij v Ljubljano, da bi na merodajnih mestih pritiskale, da ne bi bil imenovan kak Slovenec. Pribiti je treba, da prošnja tega nemškega varovanca niti pravilnim potom ni bila vložena ter bi se iz formalnih obzirov niti vpoštovati ne smela, kakor se tudi prošnje drugih proslincev ne upoštevajo, ako ne dojdejo v predpisanem roku okrajnemu šolskemu svetu. Ali naj tudi sedaj obvelja: „Ja Bauer, das ist was anderes?“

— **Za trgovce.** Firma I. Pipan & Comp. v Trstu zalaga raznovrstna konsumna društva na Kranjskem. Zdaj je njen potnik g. Josip Firisin na potovanju po Kranjskem in obiskuje prav pridno tudi trgovce, katerih oškodovanje in uničenje pospešuje firma Pipan & Comp.

— **Poročil** se je dne 10. t. m. v Gorici g. Anton Goslar, c. kr. sodni kanclist v Mokronogu z gdčno Justino Vuga v Gorici. Čestitamo!

— **Zlata poroka.** Iz Trojan se nam poroča: Dne 8. t. m. praznovala sta Gotard in Jožefa Fakin zlato svojo poroko. Preteklo je 50 let, odkar sta v isti cerkvi, pred istim altarjem sklenila vez za življenje. Seve da poročil ju ni isti župnik, temveč šesti naslednik njegov. Navzlic revščini in mnogokratnem pomanjkanju vredila sta tri sine in dve hčeri v vrle moše in žene. Unukov imata zlatoporočca 15 in dva pravnuka. Zlatoporočca štejeta 145 let, a sta še čila in zdrava tako, da smemo upati še demantno poroko. Slavnost se je vršila zelo slovesno in sicer največ po zaslugi znanega rodoljuba Fr. Konška, veleposestnika in poštarja in drugih vrlih Trojancev. Pri zahvalni pesmi porosilo se je sleherno oko.

— **Podružnice sv. Cirila in Metoda** za Tržič in okolico redni občni zbor se bode vršil v nedeljo, 16. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilniških prostorih g. A. Permeta. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti.

— **Iz Celja** se nam poroča: Dne 12. t. m. prignal je orožnik gosp. E. Ambroschütz na okrajno sodišče. Vzrok aretovanja ni znan, kdor pa te celjske ptiče pozna, ne more si nič malega predstavljati.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi v nedeljo, dne 16. kimovca t. l., na vrtu „Narodnega doma“ v Mariboru Slomšekovo slavnost. Začetek ob 4. uri popoldan. Vstopnina: za udele in dijake 40 vin., za neude 60 vin. Ako bi bilo dne 16. kimovca t. l. slabo vreme, se vrši veselica z istim vspeškom v nedeljo, dne 23. kimovca 1900.

— **Mestna kopel.** Od 2. do 8. septembra letos oddalo se je v mestni ljudski

kopeli vsega skupaj 871 kopel in sicer za moške 710 od teh 526 pršnih in 184 kadnih, za ženske 161, pršnih 52 in kadnih 109.

— **Gospodinjstva večerna šola** pričenja svoj 14. tečaj v ponedeljek, 17. septembra t. l. Poučuje se brezplačno v kuhinju, šivanju in likanju. Dekleta, katera žele vstopiti v to šolo, morajo se oglasiti pri voditeljici v društvenih prostorih (Rimska cesta št. 9) od 5.—7. ure zvečer.

— **Tatvine.** V noči od 11. na 12. t. m. je v Blumauerjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah neznan tat ukradel delavcu Ivanu Končini iz Male Loke v litijem okraju stotak in tri desetake. Sumljiva te tatvine sta neki moški in neka ženska, ki sta s Končino na mrtvi skupaj spala. — Nožarju in prodajalcu bicikljev Josipu Kolarju na Mestnem trgu št. 9 je neznan tat ukradel iz prodajalnice šest pnevmatikov, vrednih 96 kron. — Hlapcu Karolu Golobu na Ambroževem trgu št. 7 je ukradel nekdo nikel-nasto uro in nikelnasto verižico.

— **Ogenj v dimniku.** Včeraj popoldne sta dva dimnikarska pomočnika v hiši Antonije Kaligar v Kolodvorskih ulicah snažila dimnik. Dimnikarja sta vrv pri snaženju dimnika tako globoko izpustila, da se je ista na štedilniku kavarnarja Alberta vnela in vžgala saje v dimniku. Ogenj se je takoj pogasil.

— **Nepreviden kolesar.** Včeraj zvečer je v Kolodvorskih ulicah neki kolesar se zaletel v hišnega posestnika Jožefa Kušarja v Kolodvorskih ulicah št. 33 in ga podrl na tla. Poškodovan je bil na levi nogi.

— **Z voza padel** je neki hotelski sluga včeraj ponoči na Marijinem trgu, ker se ga je bil preveč navlekel.

— **Nezgoda.** V Toeniesovi tovarni je parna žaga delavcu Ivanu Peršinu odtrgala na desni roki palec. Ponesrečenca so pripeljali v deželno bolnico.

— **V grebenično jamo** je padel včeraj zvečer 3 leta stari deček Ludovik Štrukelj, stanujoč na Vozarski poti št. 3, in bi bil gotovo v gnojnici utonil, da to ni zapazila dekla Marija Jesinovič in ga potegnila iz jame.

— **Nogo zlomil** si je danes zjutraj Gregor Herša, hlapec pri Matiju Dolničarju v Šmartnem ob Savi. Šel je kositi na travnik in je v temi stopil v jamico, padel in si zlomil desno nogo.

* **Duhovnik — slepar.** V Florenci so imeli v neki cerkvi umetniško izvršen, nenavadno krasen kropilni kotel, čegar vrednost je bila bajé okoli 40.000 lir. Neki duhovnik pa je kotel prodal starinarju Pallottiju za 2000 lir ter dal narediti novega, ki je bil originalu prav sličen. Policija straži sedaj prodajalnico starinarja, da bi kotla ne prodal. Juristi pa se bavijo s kramarskim duhovnikom.

* **Ljubica mu je pomagala obesiti se.** Da ljubica pomaga ljubimcu obesiti se, je pač nekaj novega. A v Ameriki — v tej deželi originalov in čudežev — se je zgodilo, da je bil v newyorskem ječi ponarejalec denarja, Pavel Jansen; ker ni hotel ostati več let zaprt, je prosil ljubico, naj mu prinese vrv. In res, Italijanka Jette Baver mu jo je prinesla v lončku z juho vred. Jansena so našli obešenega.

* **Strašna katastrofa v Sev. Ameriki.** O strašnem orkanu v Sev. Ameriki poročajo: Grozni viharji na južni obali so povzročili ogromno škodo in silne nesreče. V Galvestonu je ubitih 3—4000 ljudi. Sirotišnišnica in obe bolnišnici so porušene, pod ruševinami pa polno trupel. Po hišah stoji voda do 1½ m visoko. Železniške proge so porušene, polja uničena. V luki Galvestona je vihar razbil 8 parnikov. Obal je pokrita z mrtvci. Mnogo ljudi pa je odneslo morje. Škoda v Teksasu znaša okoli 50 milijonov kron. „World“ piše, da je bilo v Teksasu ubitih in utopljenih okoli 10.000 ljudi. V kraju Janjainto je ostalo le 15 ljudi živih. Pojavile so se bolezni. Radi bede in obupa je izginil vsak red. Ljudje kradejo in ropajo. V Galvestonu je proglašeno obsežno stanje. Več rešilnih vlakov je obtičalo, ker ni prog. V Galvestonu je okoli 50.000 oseb brez strehe. Vojni minister je poslal 10.000 šotorjev in živila.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kranj 14. septembra. Prešernove slavnosti v nedeljo se udeleži poleg vseh domačih društev mnogih požarnih

bramb, akademičnih društev in ljubljanskega „Sokola“ še več družih zunanjih društev, mej njimi tudi pevsko društvo „Nabrežina“ iz Nabrežine.

Dunaj 14. septembra. Cesarjeva graja nadškofu Stadlerju je obudila v političnih krogih velikansko senzacijo. Tolmači se kot obsodba hrvatskega političnega ideala in kot obsodba duhovniškega vtikanja v posvetne stvari. „N. Fr. Presse“ povdarja, da cesar ni brez vednosti in privoljenja Kallaya izrekel Stadlerju graje.

Dunaj 14. septembra. V ospredju vse politične diskusije stoji izjava, ki jo je storil cesar napram Jaworskemu, da so državnozbornske volitve zadnji poskus, vladati konstitucionalno. Vsi listi nemških strank izkoriščajo to izjavo proti Čehom in ščujejo strastno proti njim.

Budimpešta 14. septembra. Vsled cesarjeve graje nadškofu Stadlerju ne pozna prešernost madjarskega časopisja nobene meje več. Vse madjarsko časopisje pravi, da je s tem hrvatsko teženje po zjedinenju z Bosno v srce zadeto in da je „hrvatska propaganda“ udarjena po glavi. Vladni listi pravijo, da, če to ne pomore, pride še drug udarec.

London 14. septembra. Roberts je proglasil vojno stanje za ves Transvaal, kar pomeni, da se bo z vsacim burskim vojakom postopalo kakor z ustašem in ga smatralo veleizdajcem.

London 14. septembra. Iz Laurenza Marqueza se poroča, da je general Botha odložil poveljstvo nad bursko armado in da je na njegovo mesto stopil Wilensen.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, 16. septembra t. l. vrši se v starodavnem **Kranju** slavnost **Prešernove stoletnice**

katero se udeležijo „Sokol“ po deputaciji z zastavo.

Člani deputacije se zbirajo v društveni obleki na južnem kolodvoru ter se odpeljejo ob 7. uri 17 minut zjutraj in dosepejo ob 8. uri 11 minut v Kranj, kjer se bo vršila slavnost po naznanjenem vspredu.

Na obilno udeležbo Vas vabi z bratskim **Na zdar! Odbor.**

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. G. Franjo Arh, c. kr. davčni pristav v Kranju 10 K. — G. Anton Goslar v Mokronogu nabral v veselju družbi 5 K. — Skupaj 15 K. Živeli!

Proti zobobolu in gnjilobi zob izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Cena 1 steklenici z razbilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat. **Jedina zaloga (10-37)**

Iekarna M. Leustek, Ljubljana

Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 10. septembra: Ivan Dejak, c. kr. kapitan v p. in posestnik, 44 let, Wolfve ulice št. 12, otrpnjenje srca. — Anton Stragišar, posestnikov sin, 15 mes., Krakovske ulice št. 1, želodčni in črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 6. septembra: Mihael Slejko, gostaç, 66 let, otrpnjenje srca.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m. Srednji tlač 736.0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
13	9. zvečer	741.9	11.6 sl. svzhod	jasno		
14	7. zjutraj	743.7	7.7 sl. svzhod	megla		
	2. popol.	743.1	21.3 sr. jvzhod	skoro jas.		0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 12.9°, normale: 15.2°.

Dunajska borza

dne 14. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.65
Skupni državni dolg v srebru	97.25
Avstrijska zlata renta	116.40
Avstrijska krona renta 4%	97.90
Ogrska zlata renta 4%	115.05
Ogrska krona renta 4%	90.85
Avstro-ogrsko bančne delnice	1709. —
Kreditne delnice	663.50
London vista	242.12 1/2
Nemški drž. bankove za 100 mark	118.25
30 mark	23.66
20 frankov	19.30
Italijanski bankovci	90.30
C. kr. cekini	11.41

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga do Trbiča.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlak: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiča.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Lince, Steyra, Isla, Aussees, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlak: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 5. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

745-23

Trgovsko izobražen mož

slovenščine in nemščine v govoru in pismu zmožen, išče službe kot magacinér, komptuarist, fakturist ali potovalec. (1835)

Prijazne ponudbe pod „manufaktura 16“ naj se pošljejo upravištvu „Slov. Nar.“.

Uniforma

popolnoma nova, nenošana za prosto-voljca - enoletnika 27. pešpolka je

ceno na prodaj.

Kje, pove upravištvu „Slov. Naroda“.

(1822)

Išče se inteligen ten restavratér

za novo, elegantno opremljeno restavracijo v hotelu „Evropa“ v Pulji.

Zahteva se zmožnost slovenskega in nemškega jezika in kavcijo 500 gld.

Restavracija se odpre začetkom meseca oktobra t. l. Točilo se bo samo pivo iz meščanske pivovarne v Plzinu.

Reflektantje naj se obrnejo do **Vilima Gruma v Puljo**, kateri jim bo dal potrebna pojasnila. (1882-1)

Novo! V Lattermannovem drevoredu.

Kinematograf Oeser

model 1900.

V elegantnem paviljonu. Lastna električna razsvetljava valja.

Podobe v naravni velikosti.

Originalni posnetki

iz pariške svetovne razstave

kakor: vožnja na Seni skozi razstavo, slavni vrteči se trotoar, življenje na razstavi itd. itd. — Nadalje

podobe iz burske vojne.

Razen tega

interesantni in izredno komični prizori.

Predstave vsak dan, in sicer ob nedeljah in praznikih ob 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri zvečer, ob delavnikih ob 4., 6. in 8. uri zvečer.

Cene: I. prostor 30 kr., II. prestor 20 kr.

Otroci in vojaki iz moštva plačajo polovico.

Programi se dobé pri blagajni.

Velespoštovanjem

(1875-2) **F. J. Oeser.**

Dr. Friderika Lengiel-a Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najzdravnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer ž njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinje od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajeece in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (37-17)

Dr. Friderika Lengiel-a BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

V stanovanje sprejme 1850-3

2 dijaka

iz boljših hiš mestni učitelj.

Kje? pove upravištvu „Slov. Nar.“.

Poštna in brzojavna upraviteljica

išče službe. (1847-2)

Ponudbe naj se pošiljajo pod „upraviteljica“ upravištvu „Slov. Naroda“.

Mlad trgovski pomočnik

(manufakturst), zmožen slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika v govoru in pisavi in italijanskega v govoru, ter ima tudi veselje do potovanja, želi svojo dosedanje službo premeniti.

Ponudbe pod **A. B.** upravištvu „Slov. Naroda“.

Dijaki

se vsprejmejo v stanovanje in na hrano.

Izve se v Gospodskih ulicah št. 3, pritlično. (1814-3)

Spretna prodajalka

slovenskega in nemškega jezika zmožna, izurjena v vsem trgovskem poslu, sprejme 2 se takoj pod ugodnimi pogoji pri 1864

Lebinger & Bergmann v Litiji.

Marija Sever učiteljica na klavirju

stanuje na Jurčičevem trgu št. 3 in se nahaja doma vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. (1804-4)

Dva dijaka

iz boljše hiše se sprejmeta na stanovanje in hrano v neki učiteljski rodbini.

Več se izve na Rimski cesti št. 9 (visokopritlično stanovanje št. 3). (1861-2)

trgovski pomočnik

špecerijske stroke, kateri je zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, pri

Urban Weber nasl. v Zalem logu pošta Železniki. (1862-2)

Dijak se sprejme

v popolno, dobro preskrbo za 18 gold. na mesec.

Stanovanje jako lepo (v krasni legi), lastna spalnica ter prosta raba klavirja.

Naslov se izve pri g. Juliju Klein-u (zaloga stekla) Wolfve ulice št. 4. (1829-3)

Več let staro, pristno dolenjsko vino

(Marwein) od stare trte se toči čez ulico

liter po 48 kr. (1869-2) v Vodmatu, Bohoričeve ulice št. 5.

Razpis nagrad za gospodinje.

Kolegij razsodništva za nagrade je razdelil nagrade za recepte kislih, z Vinacet-kisom narejenih jedil sledeče:

gospoj Mariji Pubetz, Stražov	100	gospoj M. Beranek, Dunaj IX. Mariannengasse 3	6
Ani Hacker, Wilhelmsburg Niž. Avstr.	60	S. Breyer, Dunaj XVII. Gebelergasse 39	6
gdč. Margareti Böck, Dunaj I. Auerspergstr. 4	40	L. Bruml, Weidling pri Klosterneuburgu	6
gospoj Idi Köhlmeier, Ebensee	20	Pavli Eckstein, Plzen Šipka ulica 13.	6
F. Lerperger, Ebensee Oberlangbath 110	20	Rozli Feder, Linc Marktplatz 9	6
Mariji Steinitz, Libějitz pri Vodňanu	20	gdč. Ani Funk, Dunaj IX. Seegasse 13	6
F. Wagner, Dun. Novomesto, Hauptpl. 16	20	M. Grebner, Bregana 46 pri Jesenicah	6
B. Fahn, Brno-Schreibwald, vila Fahn	10	Hermine Kopke, Rumburg	6
E. Fellner, Dunaj IX. Maximilianplatz 10	10	Ani Lederer, Duhovec	6
Rudolfini Kirschner, Alland im Géb. 15	10	Mariji Mach, Brno Elisabethstr. 8	6
gdč. A. Künzel, Dunaj V. Schönbrunnerstr. 47	10	P. Mayer, Dunaj XIX. Pokornygasse 11	6
gospoj H. Jankova, Dunaj III. Esslarngasse 6	10	P. Mussoni, Solnograd Bürgersteigstr. 6	6
gdč. Ter. Obermayer, Freistadt, Gor. Avstr.	10	A. Obermaxer, Dunaj XV. Mariahilferstr.	6
gospoj Karolini Paar, Č. Rudolec pri Dašiču	10	Mariji Pribil, Ebelsberg pri Lincu	6
M. Pawlu, Dunaj XIV. Mariahilferstr. 204	10	J. Richter, Teplitz-Schönau, Schulgasse	6
Ani Röbrich, Domeschan pri Sternberku na Moravskem	10	K. Richter, Trutnov, Brückengasse	6
M. L. Schmid, Celovec, Vitringer R.	10	S. Rosenberg, Dunaj II. Rembrandstr. 39	6
A. Bernard, Kralj. Vinohradi Kollarjeva ulica 3	6	Erici Schermer, Novi Tišin, Stadtpl. 29	6
		M. Schneider, Solnograd, Arenberg 3	6

Praga, septembra meseca 1900.

Union delniška družba.

Avizo!

Opozarja se na razglas št. 6669, objavljen v časopisih „Grazer Zeitung“, „Grazer Tagespost“, „Laibacher Zeitung“, „Klagenfurter Zeitung“, „Slovenski Narod“, „Osservatore Triestino“ in „Wiener Landwirtschaftliche Zeitung“ zaradi

zagotovljenja kruha in ovsa

za garnizijske kraje 3. voja Gradec, Maribor, Celovec in Gorico, od 1. januarja 1901. leta do 31. decembra 1901. leta.

Natančnejši pogoji ogledajo se lahko slednji dan pri vojaških preskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu in Gorici, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne, nadalje pri političnih okrajnih oblastvih in kmetijskih deželnih društvih. Zvezki pogojev se pri omenjenih preskrbovalnih skladiščih dobé po 4 kr. za tiskovno póló, eventualno tudi po pošti.

(1819-2) **C. in kr. intendantca 3. voja.**

Dva ali trije dijaki

iz boljših hiš sprejmejo se v stanovanje in hrano. Strogo nadzorstvo. (1872-2)
Več pove iz prijaznosti Felix Toman
Resljeva cesta št. 26.

Mlad, izobražen trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen v špecerijski in manufakturni stroki, želi službo spremeniti. (1863-2)
Ponudbe na upravnishvo „Slov. Nar.“.

Sprejem za svojo trgovino z mešanim blagom poslovodjo

neozženega in spretnega prodajalca, ter dobrega (1883-1)

trgovskega pomočnika.

Zajedno sprejem tudi izurjeno

kuharico

ki je zmožna voditi gospodinjstvo.

Anton Trevn

trgovca v Jesenicah na Gorenjskem.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr. se dobiva samo (1893-10)
v deželni lekarni pri Mariji pomagaj M. Leustek-a v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt 11. februarja 1899.

L. Kres, mlekarija.

Najboljši bosenski kalcijev karbid

vsaki kg daje zajamčeno 290 do 320 litrov plina.

Glavna zaloga:

Edgardo Prister

v Trstu, Acquadotto št. 8.

(1836-2)

Zastopnik za Kranjsko in Spodnje Štajersko:

Fran Železnik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Podpisane priporočila še jednega učenca v prodajalno

za Ljubljano. Deček dovršil je v Ljubljani 5. razred ter tudi napravil vsprejemni izpit za srednje šole. Priporočene je priden, pošten in ubogljiv sin trgovca in posestnika ter v 14. letu. — Pogoje pove Jakob Žebre, učitelj v Starem trgu pri Rakeku. Vstop takoj. (1857-2)

Nikdar več v življenju!!

355 važnih komadov
za samo 3 K 60 h.

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico, z jednoletno pisano garancijo, 6 finih žepnih robcev, belih ali barvastih, ovrtnica z orijentalnimi biseri, najlepši ženski nakit, 1 lep moški prstan z imitiranim žlahtnim kamenom, tudi za dame, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, vsi s patentnim zaklopom, 1 krasen smodkin nastavek z jantarem, 1 ff. žepni nož, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 usnjat portmoné, 1 toaletno zrcalo z etuijem, 1 par boutonov z imit. briljantom, prav dobro ponarejenim, 1 večna beležnica, 20 predmetov za dopisne potrebe in še 255 raznih stvari, neobhodno potrebnih v hiši, gratis.

Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja vredna, velja le 3 K 60 h.

Razpošilja proti povzetju nova krakowska razpošiljalna trdka (1865)

F. Windisch

Krakow No. B/X.

Za neugajajoče se vrne denar.

Na hrano in stanovanje, kjer je tudi klavir na razpolaganje, se sprejme 1879-1

gojenec ali gojenka

iz boljših rodbin. — Natančnejše pogoje pove iz prijaznosti upravnishvo „Slov. Nar.“.

Gostilna

v večjem kraju na Gorenjskem, z živahnim prometom,

se odda v najem ali na račun.

Oglasila pod šifro A. T. upravništvu „Slov. Naroda“. (1884-1)

Vabilo

izrednemu občnemu zboru
Posojilnice v Trebnjem

kateri bode

v nedeljo, dné 23. septembra t. l.

ob 4. uri popoldne

v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Sprememba združnih pravil.

Načelstvo.

(1860)

Na trgovskem učnem in odgojevalnem zavodu v Ljubljani, ustanovljenem 1. 1834, se začne pouk dne 1. oktobra 1900.

Pojasnila in programe daje

Artur Mahr

imejitelj in ravnatelj,

imejitelj zlatega zaslužnega križca s krono.

(1778-3)

Pričetek šole na mestnih ljudskih šolah.

Na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani in sicer:

Na I. in II. mestni deški 5. razrednici, na mestni nemški deški 5. razrednici, na mestni deški 8. razrednici, na vnanjih deških šolah pri ss. Uršulinkah, na mestni nemški deški 6. razrednici in mestni 2. razrednici na Barji začne se šolsko leto 1900/1901.

v torek, dne 18. septembra t. l.

s klicanjem sv. Duha.

Za vpisavanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk je določen 17. september t. l.

Vpisavalo in sprejemalo se bode: za I. mestno deško 5. razrednico v šolskem poslopju v Komenskega ulicah; za drugo mestno deško 5. razrednico v šolskem poslopju na Čopovi cesti; za mestno deško nemško 5. razrednico v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti; za vnanje deške šole pri ss. Uršulinkah v uršulinskem samostanu; za mestno nemško deško 6. razrednico v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti, za mestno deško 8. razrednico v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti, in za mestno 2. razrednico na Barji v šolskem poslopju na Karolinski zemlji.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani smejo se sprejemati v mestne šole le z dovoljenjem c. kr. mestnega šolskega sveta. (1781-3)

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 30. avgusta 1900.

Ogersko-hrvatsko delniško društvo za slobodno plovitbo na Reki.

Ker je prvih 3300 delnic, imajočih pravico na dividendo leta 1900. pokritih, in z ozirom na obstoječe povoljno stanje brodarinskih kirij (naval) je odločilo doli podpisano društvo nabaviti še četrti parobrod ter nudi

na javni podpis 1100 delnic po 1000 kron

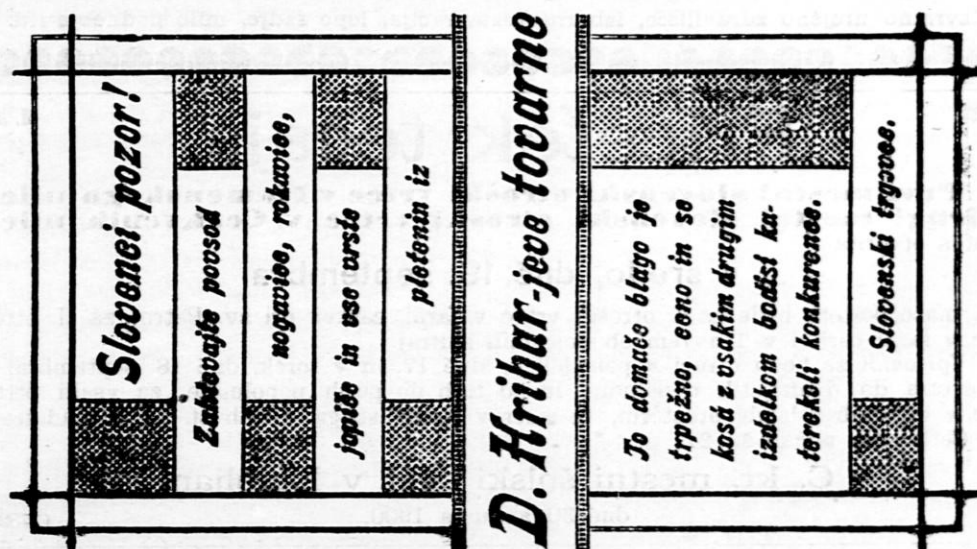
od štev. 3301 nadalje, al pari, s pravico na dividendo bilance leta 1901.

Podpisi se sprejemajo pri sedežu društva na Reki proti istodobnemu vplačilu 30%, dočim se ostanek 70% more namiriti brez daljnega poziva do dné 31. decembra 1900.

Na temelju članka 4. društvenih pravil imajo posedniki delnic od štev. 1-3300 od vsakih 3 delnic prednost na jedno novo.

Ogersko-hrvatsko delniško društvo za slobodno plovitbo na Reki.

Opomba: V smislu ogerskega zak. članka XXII. iz 1. 1893 so delniška društva za pomorsko plovitbo oproščena pristojbin, koleka in davka za svoje delnice. (1873-1)

S 3/99/182

Oklic.

(1866)

V konkurzni stvari Jerneja Sbil-a se vsled predloga upnikov dovoli prostovoljna dražba v konkurzno maso spadajočih in do sedaj še ne izterjanih terjatev 4450 K, ter se narok za izvršitev dražbe določa

na 26. dan septembra 1900

dopolodne od 11.—12. ure pri tej sodnji s pristavkom, da se bodo terjatve s svoto nominalne vrednosti izklicale in proti najvišji ponudbi in takojšnemu plačilu oddale.

C. kr. okrajna sodnja v Mokronogu I.

dne 3. septembra 1900.

Knjigarna Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporočila svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in v vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširanih in v močnem vezu po najnižjih cenah. (1881-1)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastoj.

Zaloga zlatine in srebrnin in pravih švicarskih ur.

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnim tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.

Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanjí sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.

Spoštovanjem

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.

Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.

(123-71)

Zaloga šivalnih strojev.

C. kr. žensko učiteljske v Ljubljani.

Razglas.

Vpisovanje v vadnico in v otroški vrtec se bo vršilo v petek, 14. sep-
tembra, od 8.—10. ure.
Imena vsprejetih se bodo razglasila popoldne ob 4. uri.
Pouk se začne v ponedeljek, 17. septembra, ob osmih.
V I. letnik in v tečaj za otroške vrtnarice se bodo vpisovale go-
jenke v soboto, 15. septembra, od 8.—10. ure. Isti dan se imajo oglašiti tudi gojenke,
ki imajo delati ponavljalni izpit.
Pismeni vsprejemni izpiti se začno v ponedeljek, 17. septembra, ob osmih.
Gojenke, ki so bile že vlani na zavodu, se imajo oglašiti v sredo, 19. septembra,
med 10. in 12. uro.
Sveta maša bo po končanih vsprejemnih izpitih.
V Ljubljani, dne 2. septembra 1900.

Ravnateljstvo.

(1789—3)

C. kr. moško učiteljske v Ljubljani.

Razglas.

Vpisovanje v vadnico se bo vršilo v petek, 14. septembra, od 8.—10. ure.
Imena vsprejetih se bodo razglasila popoldne ob 4. uri.
Pouk se začne v ponedeljek, 17. septembra, ob osmih.
V I. letnik se bodo vpisovali gojenci v sredo, 19. septembra, od 8.—10. ure.
Isti dan naj se oglašijo tudi gojenci, ki imajo delati ponavljalni izpit.
Pismeni vsprejemni izpiti se začno isti dan popoldne ob dveh.
Drugi gojenci, ki so bili že vlani na zavodu, naj se oglašijo v četrtek, 20. sep-
tembra, med 8. in 9. uro.
Sveta maša bo po končanih vsprejemnih izpitih.
V Ljubljani, dne 2. septembra 1900.

Ravnateljstvo.

(1790—3)

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministerstva za bogočastje in nauk z dne 12.
julija 1900, št. 18. 588.)

Gosposke ulice št. 8

Šolsko leto 1900/1901 se prične dne 19. septembra t. l.
Vpisovanje bode 15., 16. in 17. septembra vsak dan dopoldne od 11.—12. ure
v ravnateljevi pisarni.
Deklice, katere želé vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, morajo se v spremstvu
starišev ali njih namestnikov osebno oglašiti ter se izkazati z izpričevali o svojem do-
sedanjem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej z izpričevalom 8. razreda ljudske
ali 3. razredi meščanske šole in z dokazom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem
polletju šolskega leta. Imenovana šolska izpričevala more nadomestiti tudi sprejemni izpit.
Vsaka deklica plača pri vpisovanju 2 gld. prispevka za učila, gojenke I. letnika
pa poleg tega še 2 gld. vzprejemnine. Šolnina znaša 10 gld. na leto.
Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodo-
vina, zemljepis, matematika, fizika, prirodoznanost, risanje ročna dela, odgojstvo, gospo-
dinjstvo, zdravoslovje, — **prostovoljni pa:** lepopisje, laščina, telovadba, petje, stenografija.
Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem
poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.
Proti koncu tekočega meseca se otvori, ako se oglašijo zadostno število kandidatinj,
še poseben trgovski tečaj, za katerega se sprejemajo oglašila od 20.—24. septembra.
Natančnejša poročila daje ravnateljstvo.
V Ljubljani, dne 3. septembra 1900

(1773—3)

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

H. SUTTNER

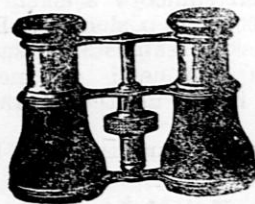
urar

v Kranju poleg lekarne

razpošilja po poštne povzetju fine in natančno reparirane ure z jedno-
letnim jamstvom.

Odlomek iz cenika:

srebrna cilindar-remont. ura, 6 kamnov, močna, gld. 5.—
srebrna močna fina anker-remont. ura, 15 kam-
nov (rubis), z dvema pokrovoma gld. 9.—
enaka 14-karat. zlata gld. 35.—

daljnogled (Feldstecher) v toki
(Etui) gld. 5-50, fin gld. 8-50,
najfinjši gld. 13.—

14-karat. zlata uhani s pravim
diamantom gld. 10.—

srebrna fina ženska ura na 6 kamnov (rubis), gld. 5-50
enaka 14-karat. zlata gld. 13-50

Priporočam svojo izborno zalogo ur, zlatnine, srebrnine in optičnega blaga.
Žepne ure zlate, srebrne iz tula, jekla, nikla, kakor tudi budilke, stenske in salonske ure.
Zlate in srebrne verižice, prstane in uhane tudi z diamanti in briljanti, zapestnice, obeske itd.

Prodajam po najnižjih tovarniških cenah.

Vse novosti vedno v zalogi. * Ceniki zastoj in franko.

Opomba: Da je moje blago res dobro in fino, jamči to, da ga pošiljam celo v
inozemstvo. (1755—3)

Učne knjige

za vse šole
kakor tudi

vse druge šolske *
*** potrebščine**

priporoča (1880—1)

L. Schwentner

knjigotržec, Dvorski trg št. 3.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne
uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif.
blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za
izdelovanje civilnih oblek in nepre-
močljivih havelokov po najnovejši fa-
coni in najpovoljnejših cenah. Angle-
ško, francosko in tuzemsko robo ima
na skladišču.

Gospodom uradnikom se pripo-
roča za izdelovanje vsakovrstnih uni-
form ter preskrbuje vse zraven spa-
dajoče predmete, kakor: sablje, meče,
klobuke itd., gospodom c. kr. justič-
nim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 28

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar
v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilk in salon-
skih ur, vse samo
dobro do najfinjše
kvalitete po nizkih
cenah.

Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi. 38

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

**vsakovrstnih očal, lov-
skih in potnih daljno-
gledov, kakor tudi vseh
optičnih predmetov.**

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila
in vnanja naročila točno in ceno. 38

Su enih ostankov vedno veliko v zalogi.

**Za jesensko in
zimsko sezono**

se priporoča trgovina s suk-
nenim, platnenim in manufak-
turnim blagom

Hugo Ihl

*** v Ljubljani ***
v Špitalskih ulicah št. 4.

Vzorci na zahtevanje poštne prosto.